

HUOLTOON TULEVIEN LAITTEIDEN TULLAUSKÄSITTELY

Case: Landis+Gyr Oy

Anne Hiljanen

**Opinnäytetyö
Toukokuu 2009**

Liiketalous

**JYVÄSKYLÄN
AMMATTIKORKEAKOULU**

Tekijä(t) HILJANEN, Anne	Julkaisun laji Opinnäytetyö	
	Sivumäärä 43	Julkaisun kieli suomi
	Luottamuksellisuus ☐ Salainen _____ saakka	
Työn nimi HUOLTOON TULEVIEN LAITTEIDEN TULLAUSKÄSITTELY Case Landis+Gyr Oy		
Koulutusohjelma Liiketalous		
Työn ohjaaja(t) Marja-Liisa Kananen		
Toimeksiantaja(t) Landis+Gyr Oy		
<p>Tiivistelmä</p> <p>Työn tarkoituksena oli selvittää Landis+Gyrin huoltoon palautuvien laitteiden tullausta, ja sitä mihin suuntaan sitä tulisi kehittää; vapaaseen liikkeeseen tullaus vai sisäinen jalostus. Tavoitteena oli löytää ne tekijät, jotka aiheuttavat ongelmia, ylimääräistä työtä ja lisäkustannuksia tullausprosessissa. Tarkoituksena oli löytää mahdollisimman joustava, oikea ja edullinen tapa toimia sekä Landis+Gyrin että huolitsijan ja tullin kannalta. Lisäksi työssä pyrittiin selvittämään, mitä hyötyjä tullin kumppanuus asiakkuudella olisi yritykselle. Samalla huomioitiin myös Tullin sähköisen asioinnin muutokset, jotka tulevat voimaan 1.7.2009 alkaen. Työssä tarkasteltiin myös kustannustekijöitä ja muita ongelmatekijöitä esim. laitehuoltoon liittyviä ongelmia, joilla on myös vaikutusta tullausprosessiin.</p> <p>Tutkimuksessa käytettiin laadullista tutkimusotetta. Tutkimusmenetelmäksi valittiin kehittämistutkimus, ja kohteeksi lisäksi tapaustutkimus. Tutkimusongelmaan liittyviä erilaisia näkökulmia ja rinnastettavia vaihtoehtoja pyrittiin selvittämään haastatteluilla ja keskusteluilla eri asiantuntijoiden ja työntekijöiden kanssa sekä omakohtaisella kokemuksella. Numeerista tietoa vaihtoehtolaskelmaa varten kerättiin tutkimalla arvonlisäveroa ja muita tullin kuluja koskevia huolintalaskuja.</p> <p>Työn tulosten perusteella voidaan todeta, että sisäinen jalostus on edullisin vaihtoehto. Vapaaseen liikkeeseen tullausten käyttäminen tuo lisäkustannuksia, jotka muodostuvat huolintapalkkioista, tullinkuluista ja työkustannuksista. Sisäisessä jalostuksessa kustannuksia aiheuttaa vain päätöstilitys. Yhteistyötä Tullin ja huolitsijan kanssa tulee myös lisätä huomattavasti ja miettiä vaihtoehtona Tullin kumppanuus asiakkaaksi hakemista. Laittehuollon ongelmakohtiin ja toimintatapoihin pitää panostaa. Näillä kaikilla toimenpiteillä saadaan huoltoon tulevien laitteiden tullauskäsittelyä muutettua sujuvammaksi, oikeammaksi ja helpommaksi kaikille osapuolille.</p>		
Avainsanat (asiasanat) tullaus, sisäinen jalostus, tulli, huolitsija, tuonti EU:ulkopuolelta		
Muut tiedot		

Author(s) HILJANEN, Anne	Type of Publication Bachelor's Thesis	
	43	Language Finnish
	Confidential ☐ Until _____	
Title The customs clearance process of devices that are returned to Landis+Gyr Service		
Degree Programme Business		
Tutor(s) Marja-Liisa Kananen		
Assigned by Landis+Gyr Oy		
Abstract <p>The aim of this study was to investigate the customs clearance process of devices that are returned to Landis+Gyr for service, and how the customs clearance practices should be developed: towards customs clearance for free circulation or inward processing. The goal was to find the key factors that cause problems, and result in extra work and additional costs to the customs clearance process. The intention was to find a way that would be as flexible, correct and inexpensive as possible to Landis+Gyr, the forwarding agent and to the customs. Another aim of this study was to find out what benefits an official customer partnership with the customs could bring to the company. Changes in the customs' eServices that will come into effect on July 1 2009, were taken into consideration. Other factors that can have an influence on the customs clearance process, such as cost and problems in the device service, were also investigated.</p> <p>A qualitative approach was used in the study. A development research and a case study were the chosen research methods. Expert and employee interviews and discussions were carried out in order to find out different viewpoints and alternatives to the way things are currently done. In addition, the author's own experiences have been put to use. Numerical data for the alternative calculation was gathered from the forwarding invoices that reveal different customs clearance costs and value added tax.</p> <p>Based on the results of this study, inward processing is the most reasonable alternative. The use of customs clearance for free circulation would bring additional costs from forwarding commission, official valuation expense and from the work expenses. In inward processing, the only cost comes from the bill of discharge. Cooperation with the customs and with the forwarding agent must be increased considerably; official customer partnership with the customs should also be considered. The device service process must be looked at closely and the problems in the process must be addressed. With these measures, the service customs clearance process of incoming devices can be made more smooth, correct and easier for all parties involved.</p>		
Keywords The customs clearance, inward processing, customs, forwarding agent, import from the outside of EU.		
Miscellaneous		

SISÄLTÖ

1 TUTKIMUKSEN LÄHTÖKOHDAT.....	4
1.1 Tutkimuksen taustaa	4
1.2 Tutkimuksen tarkoitus ja tavoitteet.....	4
1.3 Tutkimusmenetelmä ja tiedonhankinta.....	5
2 NYKYTILANNE	8
2.1 Landis+Gyr – “manage energy better”	8
2.1.1 Landis+Gyrin historia.....	8
2.1.2 Enermet Oy:n historia.....	9
2.2 Landis+Gyr Oy:n laitehuoltostrategia.....	10
2.2.1 Landis+Gyrin laitehuollon toimintamalli	11
2.2.2 Landis+Gyrin laitehuollon haasteet.....	13
2.3 Tuontihuolinta Landis+Gyrillä	14
2.4 Huolitsija asiamiehenä	15
2.5 Lähettämön toimintaperiaate ja lähetysten bookkaus	16
3 TULLAUSKÄSITTELYYN VAIKUTTAVAT TEKIJÄT.....	18
3.1 Tullinimikkeet	18
3.2 Tuontirajoitukset	18
3.3 Tullietuudet ja tuontitavaran alkuperä	20
3.4 Vaadittavat tuontiasiakirjat.....	21
3.5 Tuonnin yhteydessä perittävät verot ja maksut.....	22
3.7.1 Tuontitullit ja tullivelka	22

3.7.2 Tullausarvo ja arvonlisävero	23
4 TULLISELVITYS.....	25
4.1 Tulliselvitysmuodot ja tullimenettelyt	25
4.2 Ilmoittamismenettelyt.....	29
5 TULLIN KUMPPANUUSOHJELMA JA TULLIN SÄHKÖISEN ASIOINNIN MUUTOKSET	31
5.1 Tullin kumppanuusasiakkuus – uusi toimintamalli	31
5.2 Kumppanuusasiakkuuden edut ja edellytykset	31
5.3 Kumppanuusohjelman vaiheet.....	32
5.4 Tulli-ilmoittamisen turvauudistus 1.7.2009 alkaen	32
5.5 Landis+Gyr kumppanuusasiakkaana.....	34
6 VAIHTOEHTOLASKELMAT.....	35
6.1 Tullausvaihtoehtojen edullisuuden vertailu	35
6.2 Muut ongelmatekijät	37
7 JOHTOPÄÄTÖKSET.....	39
LÄHTEET	41
KUVIOT	43
KUVIO 1. Laitahuolto, toimintaohje / vuokaavio.....	12
TAULUKOT	43
TAULUKKO1. Laskentaesimerkit.....	23

TAULUKKO 2. Sisäisen jalostuksen menettelyt.....	28
TAULUKKO 3. Kustannukset kustannustekijöittäin.....	36

1 TUTKIMUKSEN LÄHTÖKOHDAT

1.1 Tutkimuksen taustaa

Tullaus on hyvin monimuotoinen kokonaisuus, johon liittyy paljon säännöksiä ja erilaisia ilmiöitä, joiden ymmärtäminen on varsin vaikeaa ilman tiettyä kokonaiskäsitystä tullauksesta. Tämän kokonaiskäsityksen saavuttamiseksi olisi sisäistettävä muutamia tullaukseen liittyviä asioita.

Tullin tehtävänä on huolehtia siitä, että kaikki tullialueelle tuotavat ja sieltä vietävät tavarat tulliselvitetään asianmukaisesti. Tulliselvityksessä varmistetaan, että tavara täyttää sille asetetut määräykset ja säännökset. Selvityksessä toimitetaan tulliverotus, määrätään tullit tai tullittomuus ja selvitetään mihin tullimenettelyyn tavara asetetaan. Ennen tavarantoimituksen aloittamista johonkin tullimenettelyyn, se on esitettävä tullille ja siitä on tehtävä tullilmoitus. (Tullitietoa 2004, 1.)

Tulliviranomaiset ovat kiinnostuneita ensisijaisesti tavarasta, ja palvelut kiinnostavat vain siltä osin kun niistä koituvat kustannukset vaikuttavat tavarantoimituksen arvoon. Tavarantoimituksen kannettavan tullin määrittämiseksi siitä on selvitettävä tullitariffinimike, tulliarvo ja alkuperä. (Mts.4)

1.2 Tutkimuksen tarkoitus ja tavoitteet

Enermet Oy, nykyinen Landis+Gyr Groupiin kuuluva Landis+Gyr Oy, valmistaa ja kehittää tuotteita energiateollisuuden tarpeisiin. Enermetin tuotteilla on laajamittainen takuu koskien tiettyjä laitteita. Takuu-aika voi olla 1 - 15 vuotta riippuen maasta ja asiakkaan sopimuksesta. Tästä johtuen Landis+Gyrin laitehuoltoon palautuu vuosittain useita tuhansia mittareita huollettavaksi. EU:n ulkopuolelta palautuvien mittareiden kanssa on tullauskäsittelyssä ollut ongelmia. Logistiikkaosastolla onkin ruvettu pohtimaan huoltoon tulevien mittareiden nykytilannetta ja sille vaihtoehtoisia toimin-

tatapoja. Tutkimuksen tarkoituksena on selvittää Landis+Gyrin huoltoon tulevien laitteiden tullausta ja sitä, mihin suuntaan sitä tulee kehittää; kannattaako tuotteet tuoda maahan normaalisti tullattuna vai sisäistä jalostusta varten.

Tutkimuksen tavoitteena on löytää ne tekijät, jotka aiheuttavat ongelmia, ylimääräistä työtä ja lisäkustannuksia tullausprosessissa. Tarkoituksena olisi löytää mahdollisimman joustava, oikea ja edullinen tapa toimia sekä Landis+Gyrin että huolitsijan ja tullin kannalta. Päällimmäisenä tarkastelunäkökulmana on toimeksiantajan näkökulma, mutta mukana tutkimuksessa on myös tullin näkökulma. Landis+Gyr tulee hyödyntämään tutkimusta alustavana kartoituksena päätettäessä tullausmenettelyä.

Tutkimusongelmana on: mihin tullausmenettelyyn huoltoon palautuvat laitteet kannattaa ottaa? ja mitä vaihtoehtoisia toimintatapoja on? Mitkä ovat ne tekijät, jotka aiheuttavat ongelmia, ylimääräistä työtä ja lisäkustannuksia tullausprosessissa? sekä kuinka tiivistä yhteistyö tullin ja huolitsijan kanssa pitää olla? Tutkimusongelmaan liittyviä erilaisia näkökulmia ja rinnastettavia vaihtoehtoja pyritään selvittämään haastatteluilla ja keskusteluilla eri asiantuntijoiden ja työntekijöiden kanssa sekä omakohtaisen kokemuksen avulla.

1.3 Tutkimusmenetelmä ja tiedonhankinta

Tutkimusmenetelmä on kehittämistutkimus ja kohteena lisäksi tapaustutkimus. Case-tutkimuksen aineistoa ovat erilaiset dokumentit, arkistot, haastattelut, havainnot jne. Case-tutkimuksessa yhdistetään eri tietolähteitä, ja lähteitä voi olla rajattomasti. Jos tarkoituksena on kehittää tapauksen toimintaa, case-tutkimus voi muuttua kehittämistutkimukseksi. (Kananen 2008, 84.) Kehittämistutkimuksen tarkoitus on löytää käytökelpoinen ratkaisu sovellettavaksi tiettyyn ympäristöön (Tamminen 1993, 177). Kehittämistutkimuksen vaiheet ovat perehtyminen, luova ajattelu, arviointi ja sitouttaminen. Nämä vaiheet voidaan erottaa lähinnä teoreettisesti, mutta ne toteutuvat hankkeen aikana yhtäaikaaisesti. Tutkijan on ensinnäkin perehdyttävä tutkimuskohteeseen käyttäen apunaan dokumentteja, haastatteluja ja havainnointia. Toinen keskeinen tehtävä

on luova ajattelu, sillä organisaatio tarvitsee vaikutteita ulkopuolelta. Ideoinnin apuna tulee hyödyntää yrityksessä jo olevaa tietoa. Sitten tulee luovan ajattelun tulosten eli ideoiden arviointi. Sitouttamisessa on tärkeää, ettei tutkija hankkeen aikana tarjoa vain omia ratkaisujaan vaan käynnistää prosesseja, joiden vaikutuksesta ihmiset itse sitoutuvat tulevaan toimintatapaan. (Tamminen 1993, 158–162.)

Tutkimusote on kvalitatiivinen eli laadullinen. Tarkoituksena on ongelman kuvaaminen, syvällinen ymmärtäminen ja ratkaisun saaminen ilman tarkkaa viitekehystä. Tutkimusprosessi kulkee syklisesti eteenpäin sisältäen samanaikaisesti aineiston keruuta, muokkausta ja analysointia sekä eri tapauksien vertailua. (Kananen 2008, 24.)

Tämän tutkimuksen toteuttaminen on vaatinut erimuotoisia keskusteluja ja haastatteluja eri tahojen kanssa. Aineiston kokoaminen on vaatinut keskusteluja Landis+Gyrin logistiikkaosaston työntekijöiden sekä laitehuollon työntekijöiden kanssa koskien huoltoon liittyviä ongelmakohtia. Myös omakohtainen kokemus työstä logistiikkaosastolla ja aiemmin myös tuotannossa on helpottanut aineiston keruussa ja auttanut ymmärtämään toimintaympäristöä. Ongelmakohtia on ollut helpompi työstää ja miettiä niille vaihtoehtoisia toimintatapoja, koska on itse ollut tekemisessä niiden kanssa jopa viikoittain. Myös samanaikaiset ulkomaankaupan opinnot ovat selventäneet monia asioita ja auttaneet ymmärtämään tullaukseen liittyviä vaikeita kokonaisuuksia.

Huolitsijan kanssa on käyty useita keskusteluja liittyen tullauskäytäntöön eli siihen, mihin menettelyyn tavarat tullataan. Huolitsijalta tulee aika ajoin lisähuolintaohjeita ja pyyntöjä liittyen tullaukseen. Pyynnöt koskevat tullausmenettelyä ja puuttuvia asiakirjoja sekä asiakirjojen puutteellista sisältöä. Nämä huolitsijalta tulevat kyselyt ovat herättäneet keskustelua huolitsijan kanssa ja sitä myötä mielenkiinnon oikeanlaiseen, joustavaan tapaan toimia.

Irma Kettusen (Läntisen tullipiirin) kanssa käydyt keskustelut ovat selventäneet tullausmenettelyjen vaihtoehtoja koskien tuontia EU:n ulkopuolelta. Näin haettiin myös Tullin kannanottoa tutkimusongelmaan ja siihen, mikä Tullin mielestä olisi järkevin tapa toimia. Irma Kettuselta, sisäisen jalostuksen asiantuntijalta, on tutkimuksen tekijä saanut hyviä neuvoja ja ajankohtaista tietoa koskien sisäisen jalostuksen menettelyä.

Hänen kanssaan käydyt puhelinkeskustelut ovat auttaneet vielä ymmärtämään tullausasioita paremmin ja syvemmin, ja näin vertailua on ollut helpompi suorittaa.

Numeerista tietoa vaihtoehtolaskelmaa varten on kerätty tutkimalla arvonlisäveroa ja muita tullin kuluja koskevia huolintalaskuja. Norjasta huoltoon palautuvien mittareiden määriä ja palautusaikoja ym. takuuseen ja korjaukseen liittyviä seikkoja on selvitetty huoltoon palautuvien mittareiden raportista vuodelta 2008.

2 NYKYTILANNE

2.1 Landis+Gyr – “manage energy better”

Landis+Gyr on maailman johtava energiankulutuksen mittaamiseen käytettävien mittareiden, järjestelmien ja palveluiden toimittaja. Ratkaisuissa yhdistyvät ylivoimaiset mittaustekniikat ja syvälinen prosessin tuntemus. Niiden avulla voidaan tarjota IT-ratkaisuja ja palveluja mittaustietojen hallinnan automatisointiin. (Tietoa Landis+Gyristä 2008.)

Landis+Gyr toimittaa sähkö-, lämpö- ja kaasujärjestelmien mittarit, järjestelmät ja ratkaisut sekä niihin liittyvät palvelut. Ne ovat kaikki innovatiivisia, älykkäästi suunniteltuja, luotettavia ja huippulaadukkaita. (Tietoa Landis+Gyristä 2008.)

Toukokuussa 2008 Landis+Gyristä tuli yhtenäinen brändi, jonka alle kuuluvat Bayard Groupin omistuksessa olevat tytäryhtiöt Cellnet+Hunt, Ampy Metering, Ampy+Email ja Enermet. Yritysryhmä on jaettu neljään alueeseen, jotka ovat Pohjois- ja Etelä-Amerikka, EMEA, johon kuuluu Eurooppa, Lähi-itä ja Etelä-Afrikka, sekä neljäntenä alueena Aasian Tyynenmeren alue. Aluejaolla varmistetaan yhdessä valtuutettujen tavarantoimittajien, tutkimusverkoston, kehitysosastojen sekä myyntitukipisteiden kanssa, että Landis+Gyr on luotettava yhteistyökumppani kaikkialla maailmassa. (Tietoa Landis+Gyristä 2008).

2.1.1 Landis+Gyrin historia

Alkunsa Landis+Gyr on saanut Sveitsin Zugista Richard Theilerin vuonna 1896 perustamana Electrotechnisches Institut Theiler & Co nimisenä yrityksenä. Tuolloin yritys tuotti sähkömittareita sekä puhelimen induktoreja ja fonografeja. Sähkömittareiden kysynnän kasvaessa Richar Theiler otti yhteistyökumppanikseen Heinrich Landiksen. Ja vuonna 1905 kysynnän lisääntyessä Heinrich Landis sai avukseen tohtori Karl Heinrich Gyrin, jonka visionääriin ominaisuudet luovat perustan yrityksen menestyk-

sekkäälle kehitykselle. Näin yrityksen nimeksi tulee Landis & Gyr. Landis+Gyr perusti ensimmäiset ulkomaiset tytäryhtiönsä Lontooseen, Wieniin ja Frankfurtiin vuonna 1912. (Landis+Gyrin historia 2008.)

Landis+Gyrillä on pitkä historia sähkömittareiden valmistajana ja sähkömittarialan suunnannäyttäjänä, minkä ansiosta se kuuluu maailman johtaviin toimittajiin. Landis+Gyrillä on 33:ssa eri maassa ympäri maailmaa yli 5000 työntekijää, jotka työskentelevät asiakaslähtöisesti. Yhtiöllä on erinomainen maine kansainvälisesti. Landis+Gyr tunnetaan luotettavana, laadukkaana ja korkeatasoisena innovaatioiden tuottajana. (Landis+Gyrin historia 2008.)

2.1.2 Enermet Oy:n historia

Enermet on pitkään ollut yksi maailman johtavista energiamittaus- ja kuormanohjausratkaisujen toimittajista. Enermetin ratkaisut palvelevat energiateollisuuden tarpeita; helpottavat mittaustietojen keräämistä, jalostusta, käsittelyä ja jakelua sekä energian kulutuksen hallintaa. Enermetin tuotteet ovat palvelleet asiakkaita menestyksellisesti jo 60 vuoden ajan. Enermetin vahvuutena pidetään syvällistä energia-alan tuntemusta, vankkaa kansainvälistä kokemusta, ammattitaitoista ja motivoitunutta henkilökuntaa sekä innovatiivista tuotekehitystä. Enermetin historia on pitkä ja muutoksia on tapahtunut paljon. Liiketoiminta on muuttunut energiamittareiden toimittajasta energiamittareiden valmistajaksi ja sitä kautta järjestelmätoimittajaksi. (Enermet-esitys 2005.)

Enermetin ydinpalveluja ovat mittaus ja kuormanohjaus, jotka auttavat energiayhtiöitä parantamaan toimintansa tehokkuutta, asiakaspalvelua ja taloudellista suorituskykyä. Enermetin mittausratkaisut (AIM-konsepti) auttavat sähköyhtiöitä keräämään, hallitsemaan, käsittelemään ja siirtämään mittaustietoja tehokkaasti eri osapuolten kesken. Mittaustietojen vaivaton kerääminen ja hallinta perustuvat avoimuuteen ja palvelujen yhdistämiseen, ja se kattaa koko mittausprosessin mittareista laskutustietoihin. Enermetin kuormanohjausjärjestelmä perustuu luotettavaan ja hyvään tekniikkaan, joka mahdollistaa monipuoliset käyttötavat eri tuotteille ja palveluille. Kuormanohjauspal-

veluun kuuluu varaosien toimittaminen, järjestelmäkonsultointi sekä kustannus-hyötyanalyysin tekeminen. (Enermet-esite 2005.)

1990-luvun alussa Valmet-IVO siirtyi kokonaan IVO:n omistukseen ja yhtiön nimeksi tuli Enermet Oy. Vuonna 1994 Enermet Oy oli yksi Euroopan merkittävimmistä sähköenergian ohjaus- ja mittarijärjestelmien valmistajista. 2000-luvun alussa Enermet siirtyy kansainvälisen sijoitusrahaston Industri Kapitalin omistukseen. 2000-luku oli myös AMR-järjestelmien läpimurron aikaa. Vuonna 2004 Enermet voitti siihen asti suurimman AMR-järjestelmätoimituksen Pohjoismaissa. Toinen merkittävä rajapyykki miljoona mittauspistettä Enermetin järjestelmissä saavutettiin toukokuussa 2006. Samaan aikaan Enermet siirtyy Bayard Capitalin omistukseen. Näin Enermet ja Landis+Gyr yhdistetään entistä vahvemmaksi integroitujen AMM-ratkaisujen tarjoajaksi. (Enermet historia 2008.)

2.2 Landis+Gyr Oy:n laitehuoltostrategia

Landis+Gyrin laitehuolto huoltaa takuun piiriin kuuluvat laitteet ja myös takuun ulkopuoliset laitteet, jotka kuuluvat takuujakson alle. Landis+Gyrin laitehuollolle kuuluu laitteiden korjaus, kalibrointi ja vikojen määrittäminen sekä päävaraosien toimittaminen varaosalistan mukaan. Laitehuolto huolehtii kotitalousmittareiden, erikoismittareiden, terminaalien, modeemien ja päätelaitteiden korjauksesta. Laitehuollon kannalta on tärkeää, että asiakas täyttää huoltosaatteen jokaisesta palautuvasta toimituksesta laitehuoltoon. Huoltosaatteesta käyvät ilmi yhteystiedot, laitteen tiedot, vian määrittäminen ja huoltopyyntö sekä vaihtolaitteeseen ja takuuseen liittyvät asiat. (Landis+Gyr Enermet Oy, Laitehuolto strategia 2008.)

Kaikki takuun piiriin kuuluvat vialliset laitteet korjataan Landis+Gyrin laitehuollossa. Laitteet palautetaan asiakkaalle huoltoraportin kanssa. Huoltoraportista ilmenee laitteen vika ja laitteelle tehdyt korjaustoimenpiteet, tarkastukset, materiaalit ja huoltoaika. Takuuaika vaihtelee yhdestä vuodesta viiteentoista vuoteen riippuen maasta ja asiak-

kaan kanssa tehdystä sopimuksesta. Jos laitetta ei ole kannattavaa korjata, asiakkaalle lähetetään korvaava laite tilalle. (Mt.)

Laitteet, jotka ovat takuun ulkopuolella, mutta kuuluvat takuujakson piiriin, korjataan samalla tavalla kuin takuuseen kuuluvat laitteet. Näissä tapauksissa Landis+Gyr las-kuttaa asiakasta huollosta huoltopalveluhinnaston mukaisesti. Takuujakson ulkopuoli-sille laitteille Landis+Gyr antaa kuitenkin huollon. Tähän ryhmään kuuluvat kotitalo-usmittarit, erikoismittarit, terminaalit ja päätelaitteet. Tiettyjä tuoteryhmiä ei korjata ollenkaan, vaan ne voidaan korvata uudella laitteella, jos asiakas näin haluaa. Tällaisia tuoteryhmiä ovat: yksivaiheiset ja kolmivaiheiset mittarit, kolmevaiheiset NV/NJ luo-kan mittarit, ATE/ATL/AR-tuotteet, MR2-terminaalit ja -modeemit. (Mt.)

Landis+Gyrille kuuluu myös varaosapalvelu. Landis+Gyr toimittaa valitut varaosat toimitettuihin laitteisiin ja jo alasajettuihin tuotteisiin, jotka eivät ole enää tuotannossa. Varaosista laskutetaan asiakasta hintalistan mukaisesti. (Mt.)

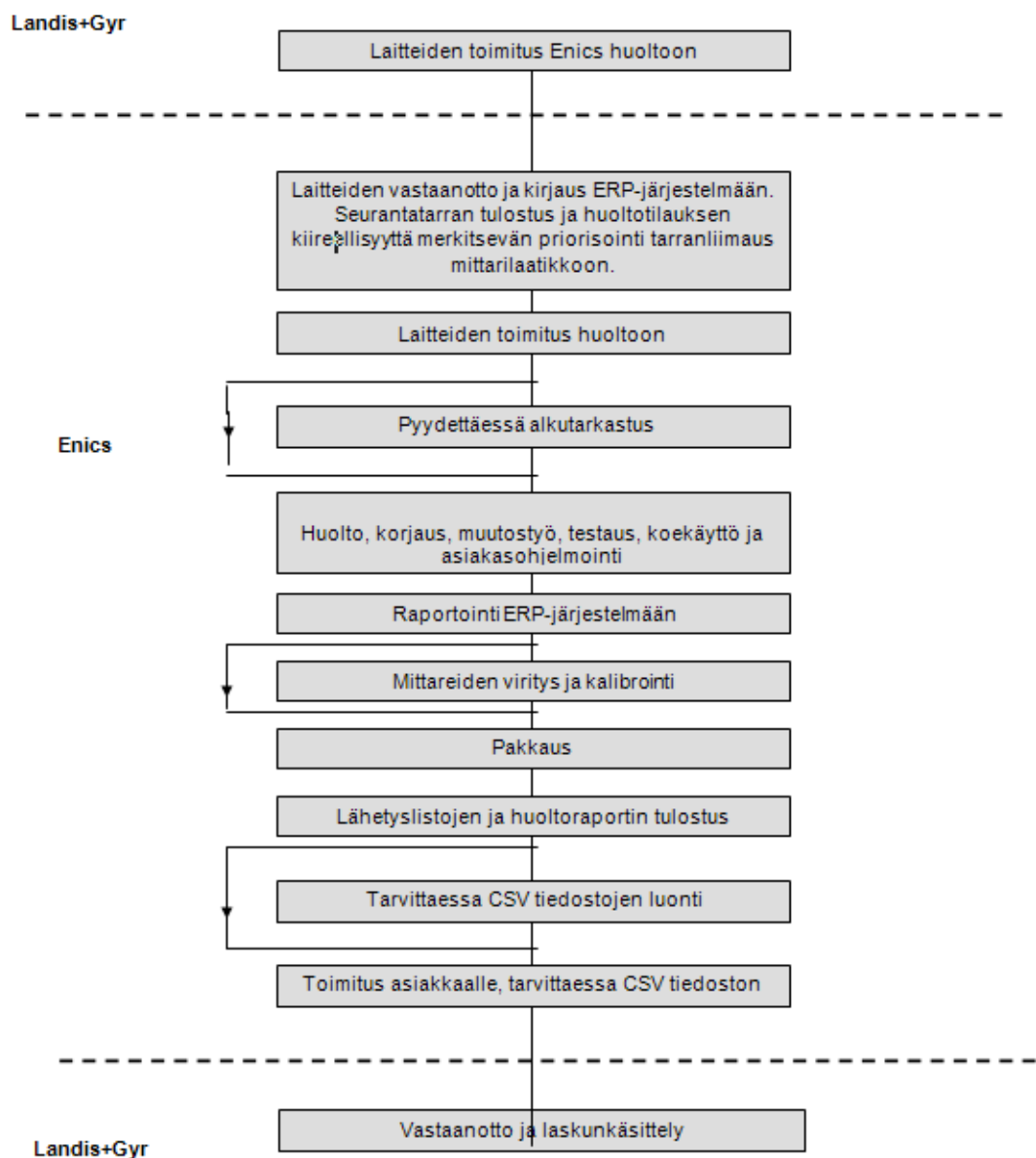
2.2.1 Landis+Gyrin laitehuollon toimintamalli

Landis+Gyrin yhtenä sopimusvalmistajana toimii Enics Finland Oy Varkaus CSC ja -Jyskän yksikkö. Laitehuollon omistaa Landis+Gyr, joka ostaa Jyskän yksikön huolto-palvelun ja lähettämötoiminnan Enicsiltä. Enicsin huoltopalvelu vastaa laitteiden vas-taanotosta ja kirjauksesta Enics ERP-järjestelmään. Laitteiden saavuttua huoltoon voi-daan asiakkaalle toimittaa hänen pyynnöstään vastaanottoilmoitus, jossa mainitaan arvioitu läpimenoaika. (Landis+Gyr Oy, toimintaohje 2008.)

Laitteiden huoltotyöhön kuuluu alkutarkastus asiakkaan pyynnöstä, huolto ja korjaus sekä muutostyöt. Toimenpiteiden jälkeen laitteiden toiminta testataan sekä suoritetaan tarvittaessa koekäyttö ja asiakasohjelmointi. Huoltokäsittelyn jälkeen toimenpiteet raportoidaan järjestelmään sekä kirjataan tiedot korjaustoimista huoltoraportti poh-jaan. Mittareille suoritetaan myös viritys ja kalibrointi joko huollon tai tuotannon viri-tyskalustoilla. Näiden toimenpiteiden jälkeen laitteet pakataan ja toimitetaan lähettä-möön lähetettäväksi takaisin asiakkaalle. Mukaan tulostetaan huoltoraportit ja lähetys-

lista. Oheisessa kaaviossa (kaavio 1) on esitetty tarkemmin laitehuollon toiminta. (Mt.)

Kerran kuussa Enics toimittaa Landis+Gyrille laskun huolletuista laitteista huoltotyökohtaisesti eriteltynä tuoteryhmittäin. Laskun liitteeksi laitetaan huoltoraportti, josta näkyvät käytetyt materiaalit sekä se, onko kyseessä takuukorjaus vai ei. Huollon varavarasto on Landis+Gyrin omaisuutta. Enics kuittaa materiaalit Landis+Gyrin järjestelmästä. (Mt.)

KUVIO 1. Laitahuolto, toimintaohje / vuokaavio (Landis+Gyr Oy toimintaohje 2008.)

2.2.2 Landis+Gyrin laitehuollon haasteet

Laitahuoltoon palautuu vuosittain monia tuhansia mittareita huollettavaksi ja tämä on aiheuttanut ongelmia laitehuollon toiminnassa. Laitahuollon ongelmaksi on tullut melko pitkä palautusaika, aikaisemmin jopa 6 kuukautta. Nykyään Landis+Gyrin laitehuollon estimoitu toimitusaika takaisin asiakkaalle vaihtelee neljästä viikosta kahdeentoista viikkoon riippuen laitteesta.

Palautusajan ongelmaa ovat lisänneet normaalien huoltotöiden lisäksi palautukset ilman saatetta ja suuret palautuserät. Ilman saatetta palautettavien laitteiden korjausprosessi vie enemmän aikaa kuin saatteella palautetut laitteet. Vian kohdistamiseen menee ylimääräistä aikaa ja tämä hidastaa korjausprosessia. Myös suuret palautuserät liittyen esim. laatuongelmiin aiheuttavat lisätyötä laitehuollossa. Jos toimituserästä löytyy muutama viallinen laite, asiakas saattaa palauttaa koko tuote-erän, ja kyseessä saattaa olla 3 - 4 lavallista mittareita. Tällöin kaikki mittarit joudutaan tarkastamaan ja pakkaamaan uudelleen. Laitahuoltoon palautuu myös paljon laitteita, joissa ei ole mitään vikaa. Asiakas ei saa laiteta toimimaan ja ilman suurempia tutkimuksia palauttaa laitteen suoraan huoltoon ja lisäksi usein ilman saatetta. Näissäkin tapauksissa laite joudutaan tarkastamaan ja suorittamaan muut tarvittavat toimenpiteet.

Viime kuukausina laitehuollon toimintaan on alettu kiinnittää enemmän huomiota, toimintoja on tehostettu ja ohjeistettu uudelleen. Laitahuolto toimii toistaiseksi kolmessa vuorossa ja henkilömäärää on lisätty. Näin palautusaika saadaan lyhyemmäksi ja tulevaisuudessa ehkä päästään lähelle normaalia toimitusaikaa. Tavoite palautuksille on 0,5 - 1 %, ja sen alla pysyttäessä saadaan laatuongelmat ja palautusajat pysymään kurissa.

2.3 Tuontihuolinta Landis+Gyrillä

Landis+Gyrin logistiikkaosaston yksi vastuualue on tuonti- ja vientilähetysten huolehtiminen. Logistiikkaosaston tehtäviin kuuluu ulkomaisten kuljetusten valvonta sekä myynti-, tulli- ja huolintalaskujen tarkastus, sisäkaupan tilastointi, tuonti- ja vientiselvitykset ja tuonnin- ja viennin seuranta sekä normaalista poikkeavien kuljetusten varaus. Työhön kuuluva yhteistyöverkko on laaja, sillä tavaran kulku kiinnostaa ostajaa, tuotantoa, huolitsijaa, tavaran vastaanottajaa sekä tullia. Tulliselvitettävän kolmasmaatavaran sekä erikoiskuljetusta vaativien toimitusten osalta yhteistyö huolitsijan kanssa on tiivistä.

Eniten palautuksia EU-alueen ulkopuolelta Landis+Gyrin laitehuoltoon tulee Norjasta, Sveitsistä ja Uudesta-Seelannista. Kaikki palautettavat laitteet tullataan nykyisin vapaaseen liikkeeseen. Aikaisemmin käytettiin myös sisäistä jalostusta, mutta se osoittautui hankalaksi Landis+Gyrin laitehuollon pitkien palautusaikojen vuoksi. Laittehuoltoon tulevista lähetystenistä on sovittu huolitsijan kanssa, että ne otetaan vapaaseen liikkeeseen, ei sisäiseen jalostukseen. Tästä huolimatta huolitsijalta tulee kyselyjä tarkemmista huolintaohjeista liittyen tullaustapaan, tullinimikkeeseen ja tullausarvoon. Joissakin tapauksissa huolitsija on halunnut myös alkuperäisen vientilaskun ja vientitullauspäätöksen koskien palautuvaa erää.

Norjasta laitehuoltoon tulevien laitteiden tuontiasiakirjoista huolehtii Norjan tytäryhtiö. Asiakas palauttaa vialliset laitteet Norjan konttorille ja he tekevät proforman tullia varten ja bookkaavat kuljetuksen huolitsijan kautta. Palautuksissa Norjan konttori maksaa rahtikulut eli käyttää toimitustapana DDU:ta eli tavara toimitetaan tullaamatta määräpaikkaan. Norja on vastuussa kuljetuksesta perille asti sekä toimittaa huolitsijalle tavaran saantiin oikeuttavat asiakirjat. Norja vastaa kaikista kuljetuksen aikaisista kustannuksista ja riskeistä ja landis+Gyr maksaa määräämään verot ja tullit. Joissakin tapauksissa ongelmaksi on osoittautunut proformalaskun puuttuminen tai hidas perillemeno, vaikka Norjan konttori toimittaa alkuperäisen proforman huolitsijalle pikapostilla. Huolitsijan pitää saada lasku mahdollisimman nopeasti, että voidaan tullatulla nollatullilla.

Takaisin kolmansiin maihin palautettavien laitteiden asiakirjoista huolehtii logistiikkaosasto. Enicsin lähettämö bookkaa kyydin ja ilmoittaa logistiikkaan asiakkaalle palautettavien laitteiden määrät sekä mittarityypit, ja logistiikassa tehdään proforma tulleita varten. Proforma ja muut tarvittavat asiakirjat lähetetään huolitsijalle, joka toimittaa ne tullille. Proformassa on käytävä ilmi tavaran kuvaus, tullinimike, tullausarvo ja toimitusehto. Toimitusehtona Landis+Gyr käyttää DDU:ta eli tavara toimitetaan tullaamatta määräpaikkaan. Se on vastuussa kuljetuksesta perille asti sekä toimittaa tavaran saantiin oikeuttavat asiakirjat. Landis+Gyr maksaa palautuksien rahtikulut ja asiakas maksaa verot ja tullit.

2.4 Huolitsija asiamiehenä

Tällä hetkellä Landis+Gyr käyttää tuonti- ja vientiselvitysten tekemisessä huolitsijaa asiamiehenä. Pääsääntöisesti huolitsijana toimii DHL, mutta jonkin verran käytetään myös TNT:tä ja DCV:tä, ja joissakin tapauksissa asiakkaalla on oma sopimus tietyn huolitsijan kanssa. Kotimaassa Landis+Gyr käyttää myös Transpointia ja Matkahuoltoa lähetysten toimittamisessa asiakkaalle.

Huolitsijalta on ostettu huolintapalvelu, johon kuuluu huolehtiminen tavaroiden kuljetuksesta, tavaroiden vastaanottamisesta toimeksiantajan lukuun, tavaroiden tullauksen hoitaminen, auttaminen tarvittavien vienti- ja tuontiasiakirjojen hankinnassa, perimisen suorittaminen, avustaminen tavaralähetysten maksuun liittyvissä kysymyksissä sekä neuvonta kuljetukseen ja jakeluun liittyvissä kysymyksissä. Huolitsijalla on myös vastuu tavaran viivästymisestä, katoamisesta ja vahingoittumisesta. Huolintasopimus on tehty DHL Freight (Finland) Oy Jyväskylän toimipisteen kanssa ja sopimus on voimassa aina vuoden kerrallaan. (Huolintatarjous/- sopimus 2007.)

DHL:n palveluvalikoimasta Landis+Gyr käyttää pääsääntöisesti DHL Express lento- ja maantieepikuljetuksia ja DHL Freight-palvelua, joka käsittää kappaletavara- ja osakuormalähetykset ja täyskuormakuljetukset. Näihin palveluihin löytyy DHL:tä tarkat määräykset, milloin on järkevin käyttää mitäkin palvelua. Kuhunkin palveluun

on määritelty mm. tarkat kuutioehdot, mitta- ja kokoehdot, kuljetusajat ja palvelualue. Kaikkien näiden palveluiden kautta toimitettuja lähetyksiä pääsee seuraamaan DHL:n kotisivuilta.

Viime aikoina DHL Express on kehittänyt ja laajentanut verkostoaan voidakseen vastata paremmin asiakkaidensa tarpeisiin. Elokuun puolesta välin on otettu käyttöön uusi lento Turun ja Leipzigin välillä ja uusi Turun terminaali on otettu käyttöön elokuun alusta aikaisemman Vaasan terminaalin tilalle. Turun terminaalin käyttöönotto ja uusi lento nopeuttaa Länsi- ja Keski-Suomen asiakkaiden toimituksia sekä viennissä että tuonnissa jopa yhdellä päivällä. Uusi Turun lento sekä maantiepikayhteyksien aikataulut mahdollistavat myös yhteisen pikakuljetusten nouto- ja jakeluverkoston toiminnan. (DHL Express 2008, asiakastiedote.)

2.5 Lähettämön toimintaperiaate ja lähetysten bookkaus

Lähetysten vastaanottaminen ja toimitusten lähettäminen asiakkaalle on Enicsin lähettämön vastuulla. Lähettämö vastaanottaa ja kuittaa rahdinkuljettajalle kaikki tuontilähetykset, mutta kirjaa omaan Enics ERP-järjestelmäänsä vain huoltoon tulevat laitteet. Muista tuontilähetyksistä Landis+Gyrin varastovastaava tekee vastaanottokirjauksen Landis+Gyrin järjestelmään pakkauslistan mukaisesti. Vientilähetykset, jotka lähtevät Landis+Gyrin varastosta Enics kuittaa Landis+Gyrin järjestelmästä lähetetyiksi. Normaali mittaritoimitukset sopimusvalmistajalta kuitataan Enicsin lähetteen perusteella Landis+Gyrin järjestelmästä.

Oracle BI Discoverer -ohjelmaa apuna käyttäen Enicsin lähettämö seuraa jokapäiväisiä lähetyksiä. Schedule ship date - raportista käyvät ilmi päivittäiset lähetykset sekä kotimaahan että ulkomaille. Laitehuollon toimituksia raportista ei näy, vaan toimitukset tuodaan laitehuollosta suoraan lähettämöön pakattavaksi ja siitä edelleen asiakkaalle toimitettavaksi. Laitteet pyritään lähettämään siten, että samaan tilaukseen kuuluvat laitteet pyritään lähettämään samanaikaisesti. Lähettämö valitsee kuljetusmuodon toimituksen kilomäärän ja lähetyskoon perusteella. Lähettämö pakkaa huollon

palautukset ja liittää huolto raportit ja mittauspöytäkirjat sekä muut mahdolliset asiakirjat mukaan lähetyksiin. Kopiot huolto raporteista tulevat Landis+Gyrin logistiikkaan, joka hoitaa tullille tarvittavat asiakirjat ja sen jälkeen laskutuksen asiakkaalle, mikäli huolto ei kuulu takuun piiriin.

Lähetysten bookkaus tapahtuu lähettämössä DHL Intraship - ja Multiship-ohjelmalla. Ohjelmalla tehdään rahtikirja, jossa määritellään lähettäjä, vastaanottaja, lähetysten tiedot, kollitiedot ja tarvittaessa ennakoilmoitus vastaanottajalle. EU:n ulkopuolisissa maissa määritellään myös lähetysten tyyppi, josta ilmenee, onko tulliselvitettävää, sekä toimitusehto ja tullausarvo. Lopuksi lähetetään toimituksia koskevat tiedot DHL:lle koonti-ilmoituksella. Landis+Gyr on sopinut DHL:n kanssa vakionoudon, joten erillistä noutopyyntöä ei DHL:lle tarvitse lähettää.

3 TULLAUSKÄSITTELYYN VAIKUTTAVAT TEKIJÄT

3.1 Tullinimikkeet

Tullinimike yksilöi kaupan kohteena olevan tuotteen. Tuontimääräykset ovat myös tullinimikekohtaisia. Kansainvälisesti käytössä on harmonisoitu tavarankuvaus- ja koodausjärjestelmä HS (Harmonized System). Koodit ovat loogisessa ja lainalaisessa järjestyksessä ja luokittelun tukena ovat säännöt. Tuonnissa EU käyttää HS-nimikkeistöä tarkempaa 10-numeroista *TARIC-nimikkeistöä* (Integrated Tariff of the European Communities), joka on EU:n yhteinen käyttötariffi. TARIC sisältää myös tullietuuskohteluun oikeuttavista sopimuksista ja järjestelyistä sekä muista tullimääräyksistä johtuvat alanimikkeet ja tullimäärät. TARIC sisältää noin 18 000 nimikettä. Suomen käyttötariffi on TARIC:n suomenkielinen versio. (Tuontiopas 2002, 75.)

Tavaroiden *tulliverotus* sekä kauppatilastojen laatiminen pohjautuu käyttötariffiin. Tästä johtuen tulliselvityksessä tuojan on ilmoitettava tuotteiden TARIC-nimikkeet tullille ja mahdollisesti tarkennettava myyjän ilmoittamaa HS-nimikettä, koska tullin tarvitsee tuonnissa 10-numeroisen TARIC-nimikkeen. (Tuontiopas 2002, 75.) Kolmansista maista tuotavista tavaroista peritään käyttötariffin mukainen tulli. Tullin määrä ilmoitetaan yleensä prosenttilukuna tavararavosta tai tavararavon määrän perusteella esim. €/kg. (Kotivuori & Selin 1995, 104.)

3.2 Tuontirajoitukset

Tuonti EU-alueen ulkopuolelta ns. kolmansista maista ei ole yhtä vapaata kuin kauppa EU-alueen sisällä. EU:ssa on paljon tuontirajoituksia, joiden tarkoituksena on joko rajoittaa kilpailevien tuotteiden tuontia kolmansista maista tai valvoa tällaisen tuonnin määrää. (Tuontiopas 2002, 75.)

Tuonnin tarkkailu

Tuonnin tarkkailu koskee tuotteita, joiden maahantuontia halutaan erityisesti valvoa. Tarkkailun avulla voidaan seurata tarkasti tuonnin kehitystä ja ryhtyä tarvittaessa rajoittaviin toimenpiteisiin. Tarkkailua voidaan suorittaa joko *ennakotarkkailuna tai jälkitarkkailuna*. Ennakotarkkailussa tuotteet voidaan laskea vapaaseen liikkeeseen ainoastaan tarkkailuasiakirjoja vastaan, jotka myöntää Suomen tullilaitos. Jälkitarkkailussa seurataan tuonnin kehittymistä tilastotietojen perusteella. (Tuontioapas 2002, 76.)

Kiintiöt

Kauppapoliittisia toimenpiteitä voidaan kohdistaa teollisuustuotteisiin, jolloin tarkoituksena on joko alentaa etuja tuonnissa tai suojata teollisuutta haittaavalta maahantuonnilta. Etuihin kuuluvat erilaiset *tullinalennukset tai tullittomuus*, joita voidaan toteuttaa mm. etu- tai rajoituskiintiöinä. EU määrittelee vuosittain tuotteille kiintiön, jonka mukaisen määrän ko. tuotetta alueen maahantuojat saavat tuoda sisämarkkinoille alennetulla tullilla tai tullitta. Kiintiöity tuote tarvitsee tuontilisenssin, jonka avulla tuotavia määriä valvotaan. (Tuontioapas 2002, 76.)

Tullisuspensiot

Tavaralle voidaan myöntää erityinen *alennettu tulli tai tullittomuus(suspensio)*. Suspension edellytykset ovat seuraavat:

- Maahantuotava hyödyke on raaka-aine tai puolivalmiste, joka käytetään lopputuotteen valmistamiseen.
- Samaa, vastaavaa tai korvaavaa tavaraa ei valmisteta EU:ssa tai saanti on riittämätöntä.
- Tullisäästö on väh. 20 000 euroa vuositasolla

Tullisuspensio on myöntämisen jälkeen kaikkien maahantuojien käytössä. (Sutinen 1996, 362 - 363.)

Polkumyyntisäännöt

Polkumyyntitulli voidaan asettaa tavaroille, joita tuodaan yhteisön alueelle sellaisilla hinnoilla, jotka ovat kotimarkkinoiden normaaleja kauppahintoja alhaisempia. Tavarakalle määritelty *polkumyynti- tai tasoitustulli* voi olla huomattavan korkea ja näin nostaa tuotteen kustannuksia rajusti. (Tuontioapas 2002, 78.)

3.3 Tullietuudet ja tuontitavaran alkuperä

EU on solminut noin 30 erilaista *tullietuussopimusta tai - järjestelyä* joiden nojalla tuonti on joko tullitonta tai siihen sovelletaan alennettua tullia. Nämä sopimukset ovat joko vapaakauppasopimuksia, assosiaatiosopimuksia tai yhteistyösopimuksia tai muita preferenssijärjestelyjä. Tullietuudet annetaan vain sopimusmaan alkuperätuotteille, eli tuote on joko kokonaan tuotettu tai riittävästi valmistettu alkuperämaassa. *Alkuperäselvitys* on esitettävä tuontitullauksen yhteydessä. (Pehkonen 2000, 228, 231.)

EUR. 1-tavaratodistusta käytetään alkuperätodistuksena kaikissa muissa sopimuksissa paitsi GSP (kehitysmaiden hyväksi) - ja Turkki-kaupassa. Tuonnissa alkuperäselvityksenä voidaan käyttää myös viejän kauppalaskussa antamaa määrämuotoista ilmoitusta eli *kauppalaskuilmoitusta*. Kauppalaskuilmoituksessa mainitaan valtuutetun viejän lupanumero ja teksti tuotteen alkuperästä. (Pasanen 2005, 485.)

3.4 Vaadittavat tuontiasiakirjat

Tuontitavaran tullauksessa tarvittavat asiakirjat:

1. Tulli-ilmoitus

Tulli-ilmoitus tehdään tuotaessa tavaroita yhteisön ulkopuolisista maista. Tulli-ilmoituksen on oltava yhtäpitävä liitteenä olevan kauppalaskun kanssa. Tulli-ilmoituksessa on oltava mm. seuraavat tiedot: tavaraerien määrä, tavarankäytön tullitariffin nimike, tavarankäytön määrä, tavarankäytön tulliarvo sekä tavarankäytön lähtö- ja alkuperämaa. (Sutinen 1996, 356.)

2. Kauppalasku, proformalasku ja pakkausluettelo

Kauppalaskun sisältöä koskevat vaatimukset on määritelty tullilaisissa ja -asetuksissa. Kauppalaskusta tulisi käydä ilmi seuraavat tiedot:

- myyjän ja ostajan nimet ja osoitteet, VAT-numerot
- laskun numero ja päiväys, viitetiedot
- tavarakollien merkit, numerot, lukumäättä, lajit ja brutto- ja nettopaino
- alkuperä- ja määrämaa
- tavarankäytön kaupanimitys ja -määrä, tullitariffinimike
- jokaisen tavaralajin hinta, hinnanalennukset
- toimitus- ja maksuehdot, kuljetustiedot, myyjän pankkiyhteys.

Tuontikauppalaskut voivat olla hyvinkin puutteellisia, mikä hidastaa ja hankaloittaa tullausta. (Tuontioapas 2002, 86–87.) Proformalasku on muodollinen lasku, joka on sisällöltään varsinaisen laskun kaltainen, mutta ei velvoita laskun maksuun. Proformaa käytetään esim. veloituksettomien lähetysten tai osatoimitusten yhteydessä. (Sutinen 1996, 357.)

3. Kuljetusasiakirjat

4. Tulliviranomaisten vaatimat alkuperäselvitykset tuonnissa: EUR1. tai kauppalauskuilmoitus

5. Tullausarvoilmoitus tarvittaessa, mikäli tavarán arvo ylittää 5000 euroa.

6. Muut maahantuontiin, maksuun ja vakuutuksiin liittyvät asiakirjat.

Tuojan on hyvä selvittää, mitä asiapapereita tullauksessa tarvitaan joko huolitsijan kanssa tai suoraan tullilta. Puutteelliset tai virheelliset paperit hidastavat tullausta ja nostavat tuontitavarán kustannuksia. (Tuontioapas 2002, 86–88.)

3.5 Tuonnin yhteydessä perittävät verot ja maksut

3.7.1 Tuontitullit ja tullivelka

Maahantuotavien tavaroiden tullien suuruudesta päättää yhteisössä ministerineuvosto. Kaikissa jäsenvaltioissa sovelletaan samansuuruisia tulleja. Sovellettavien tullien määrät on ilmoitettu Suomen käyttötariffissa. (Kotivuori & Selin 1995, 129.) Tullit ovat yleensä arvotulleja eli tietty prosentti tullausarvosta. Tulli on erisuuruinen eri tavaroille ja määräytyy sen mukaan, mihin tullitariffinimikkeeseen tavara luokitellaan. Tullietuussopimusten perusteella tullia voidaan alentaa tai poistaa se kokonaan. (Tuonti-verot 2009.)

Tullin on laskutettava tullin määrä eli tehtävä tullauspäätös heti, kun se on mahdollista. Tullivelka on maksettava 10 päivän sisällä. Rekisteröity asiakas saa tavarán haltuunsa heti ja tullivelka laskutetaan viikon jaksoissa. Maahantuonnissa tullivelka syntyy useimmiten silloin, kun tavara luovutetaan vapaaseen liikkeeseen. (Tuontioapas 2002, 88.)

3.7.2 Tullausarvo ja arvonlisävero

Maahantuodun tavarahan tulla-arvo on sen kauppaa-arvo eli hinta, joka tavarasta on tosiasiallisesti maksettu tai maksetaan, kun se on myyty vietäväksi yhteisöön. Tavarahan arvoon lisätään ulkomaiset huolintakulut, ulkomaan rahti ja todelliset vakuutusmaksut tuontipaikalle saakka kokonaisuudessaan paitsi lentorahdin osalta. (Pehkonen 2000, 223.)

TAULUKKO1. Laskentaesimerkit (Koskinen 2000, 139)

Tulla-arvo	
kauppaa-arvo	100.000,-
ulkolaiset huolintakulut	2.000,-
rahtikulut EU:rajalle	5.000,-
tavaravakuutus	327,-
	107.327,- , josta kannetaan tulli
Arvonlisäveron perusteet	
kauppaa-arvo	100.00,-
ulkolaiset huolintakulut	2.000,-
rahtikulut	7.000,- (määräpaikkaan Suomessa)
tavaravakuutus	327,-
terminaalikulut Suomessa	600,-
huolintapalkkio	300,-
kannettava tulli	<u>10.732,-</u>
	120.959,- , josta kannetaan alv 22 %

Oheisessa taulukossa (taulukko1) on esitetty hinnan muodostuminen.

Arvonlisävero laskutetaan tullauksen yhteydessä ja veron maksaa tavaranhaltija. Veron perusteena on tavarahan kauppaa-arvo lisätynä kuljetuskustannuksilla määräpaikkaan saakka. Kolmansista maista tuoduista avaroista maksettu vero ilmoitetaan vähennettävänä verona arvonlisäveron kuukausi-ilmoituksessa. Edellytyksenä vähennykselle on,

että tavarat on hankittu vähennyskelpoiseen käyttöön ja tuojan tulee myös tuoda tavarat itse maahan. (Tuontiopas 2002, 88.)

4 TULLISELVITYS

4.1 Tulliselvitysmuodot ja tullimenettelyt

Maahantuotava tavara on tulliselvitettävä, minkä jälkeen tavara saa yhteisöaseman ja voi liikkua vapaasti koko Euroopan yhteisön alueella. *Tulliselvityksessä* tavara asetetaan johonkin yhteisön tullimenettelyyn tai siirretään vapaa-alueelle tai -varastoon, jälleenviedään, hävitetään tullivalvonnassa tai luovutetaan valtiolle. Vapaa-alueelle tai -varastoon voidaan siirtää tavaroita ilman tulli-ilmoitusta ja tavaroiden asettamista tullille. Jälleenviennissä tullaamaton tavara palautetaan takaisin kolmanteen maahan, joko lähetysmaahan tai muuhun yhteisön ulkopuoliseen maahan. Tavaroiden hävittämisestä ja luovuttamisesta valtiolle säädetään tarkemmin laindäädännössä. (Kotivuori & Selin 1995, 120–123.)

Tuonnin yhteydessä sovellettavia *tullimenettelyitä* ovat:

1. Luovutus vapaaseen liikkeeseen
2. Tavaroiden ulkoinen ja sisäinen passitus
3. Tullivarastointi
4. Sisäinen jalostus
5. Tullivalvonnassa tapahtuva valmistus
6. Väliaikainen maahantuonti.

1. Luovutus vapaaseen liikkeeseen

Luovutus vapaaseen liikkeeseen antaa tavaralle yhteisötavaran tullioikeudellisen aseman ja luovuttamisen jälkeen se voi vapaasti liikkua koko yhteisön alueella. Luovutus vapaaseen liikkeeseen sisältää tullien ja muiden tuontiverojen kannon, mahdollisten kauppapoliittisten toimenpiteiden soveltamisen ja tavarahan maahantuontia koskevien muodollisuuksien täyttämisen. (Tulliselvitysmuodot 2008.) Luovutus vapaaseen liikkeeseen on eniten käytetty tullimenettely ja sitä menettelyä Landis+Gyrissä käytetään huoltoon palautuvien laitteiden kanssa.

2. Tavaroiden sisäinen ja ulkoinen passitus

Sisäistä passitusta käytetään kuljettaessa tavaroita yhteisön alueella sijaitsevasta paikasta toiseen paikkaan kolmannen maan alueen kautta tavaroiden yhteisöasemaa muuttamatta. Menettelyä käytetään esimerkiksi, kun yhteisötavara toimitetaan jonkin Efta-maan kautta. Ulkoisessa passituksessa kolmannen maan tavara kuljetetaan yhteisön ulkorajalta kulutusmaan määrätullipaikkaan, jossa tavara vasta tullataan vapaaseen liikkeeseen. Passitus on tavaroiden kuljettamista tullivalvonnassa. (Pehkonen 2000, 220.)

3. Tullivarastointi

Tavaraa voidaan varastoida tulli- ja vapaavarastoissa, ja tullivaraston tulee aina olla viranomaisen hyväksymä ja valvoma. Kolmansien maiden tavaroista kannetaan tullit ja verot vasta, kun tavara siirretään varastosta yhteisön alueelle. Tullivarastomenettelyssä tavaralle ei voida tehdä valmistustoimenpiteitä, ja valmistus edellyttää asettamista esim. sisäiseen jalostukseen. (Koskinen 2000, 125.)

4. Sisäinen jalostus

Sisäinen jalostus on taloudellisesti vaikuttava tullimenettely, jossa EU:ssa tullialaista tavaraa tuodaan jalostettavaksi EU:hun ja jalostuksen jälkeen palautetaan EU:n ulkopuolelle. Menettelyä käytettäessä säästytään maahantuonnin tullikustannuksilta. Me-

nettelyn mukaisia jalostustoimintoja ovat tavaroiden käsittely, tavaroiden valmistus, tavaroiden korjaus sekä sellaisten tavaroiden käyttö, jotka eivät sisälly jalostettuihin tuotteisiin, mutta jotka mahdollistavat tai helpottavat niiden tuottamista, vaikka kuluvatkin kokonaan tai osittain käytön aikana. Sisäisessä jalostusmenettelyssä on käytössä kaksi järjestelmää: *suspensiojärjestelmä ja tullinpalautusjärjestelmä*. (Pasanen 2005, 486.)

Tullinpalautusjärjestelmässä tavarat luovutetaan vapaaseen liikkeeseen, mutta tulausilmoituksesta on käytävä ilmi sisäisen jalostuksen menettelyyn asettaminen. Maahantuonnin tullit ja tuonnissa kannettava alv on maksettava, kun tavarat luovutetaan vapaaseen liikkeeseen ja niihin kohdistetaan myös kauppapolittiset toimenpiteet. (Mts. 486.) Kun jalostetut tuotteet jälleenviedään yhteisön alueelta, kannetut tullit palautetaan tai perutaan hakemuksesta, maksettua alv:a ei palauteta (arvonlisälain 100 pykälä). Tullinpalautusjärjestelmää käytetään yleensä silloin, kun jalostettavaa tavaraa maahantuotaessa ei ole vielä varmaa tietoa, kenelle jalostetut tuotteet toimitetaan. (Kotivuori & Selin 1995, 152.)

Suspensiojärjestelmässä maahantuotavat tavarat asetetaan sisäiseen jalostuksen menettelyyn. Maahantuotaessa ei makseta tullia eikä maahantuonnin arvonlisäveroa. Järjestelmää sovelletaan tavaroihin, jotka tuodaan jalostettavaksi yhteisön alueelle aikomuksena jälleenviedä kyseiset tavarat jalostettuina yhteisön alueelta. Tuodut tavarat eivät ole vapaassa liikkeessä yhteisön alueella vaan pysyvät koko ajan tullivalvonnassa. Suspensiojärjestelmää käytetään yleensä silloin, kun jalostettavaa tavaraa maahantuotaessa on varmaa tietoa, kenelle jalostetut tavarat toimitetaan. (Kotivuori & Selin 1995, 152.)

Taulukossa 2 on esitetty näiden kahden järjestelmän pääasialliset erot (Koskinen 2000, 128).

TAULUKKO 2. Sisäisen jalostuksen menettelyt

	Suspensiojärj.	Tullinpalautusjärj.
Käsittää kaikki tavarat	kyllä	ei
Tullit ja alv on maksettu	ei	kyllä
Asetetaan vakuus tullin ja alv:n maksamisesta	kyllä	ei
Lisenssit, tuontitodistukset jne. esitettävä	ei	kyllä
Ennakkovienti mahdollista	kyllä	ei
Tavarat vapaassa liikkeessä	ei	kyllä

Sisäinen jalostusmenettely edellyttää tulliviranomaisen lupaa, jota haetaan siltä tullipiiriltä, jonka alueella jalostus suoritetaan. Myös takautuva lupa on mahdollinen. Tavarat asetetaan menettelyyn tuonnin tulli-ilmoituksella ja menettely päätetään tavaroiden vientiin. Suspensiojärjestelmässä olleista tavaroista on tehtävä *päätöstilitys* luvassa määrätyssä ajassa. Tullinpalautusjärjestelmässä kannetut tullit voidaan palauttaa, kun tavarat on jalostuksen jälkeen viety EU:sta. (Pasanen 2005, 487 - 488.)

Sisäisessä jalostusmenettelyssä tullittomuuden saaneelle tavaralle ei voida myöntää etuuskohteluun oikeuttavaa alkuperätodistusta vietäessä tavaroita esim. Norjaan, Sveitsiin, Romaniaan ja Färseerille. Jos etuuskohteluun oikeuttava alkuperätodistus (esim. EUR.1, kauppalaskuilmoitus) on annettu, sisäisen jalostuksen tullietu tulee periä jälkiverotuksena takaisin. Yhteisössä toimivalla jalostajalla on mahdollisuus valita, kumpi on edullisempaa: antaa etuuskohteluun oikeuttava alkuperätodistus vai hyödyntää jalostukseen kohdistuva sisäisen jalostuksen tullietu. Nämä edut eivät voi olla yhtä aikaa voimassa vietäessä tavaraa tullinpalautuskieltomaihin. (Pasanen 2005, 488.)

5. Tullivalvonnassa tapahtuva valmistus

Menettelyä voidaan käyttää EU:n ulkopuolisten tavaroiden edelleenjalostamiseen ilman, että niiden osalta maksetaan tullimaksuja ja veroja. Menettely on luvanvarainen ja lopputuote on tarkoitus laskea vapaaseen liikkeeseen yhteisöalueella tuontitullit maksaen. (Koskinen 2000, 133.)

6. Väliaikainen maahantuonti

Tullittomuutta tai alennettua tullia voidaan käyttää EU:n ulkopuolelta tuotuihin tavaroihin, jotka on tuotu yhteisön tullialueelle väliaikaisesti ja palautetaan sieltä muuttomattomina. Väliaikainen maahantuonti koskee pääsääntöisesti näytteeksi, kokeiltavaksi tai testattavaksi tulevia tuotteita, asennustyökaluja jne. Menettely on luvanvarainen. (Koskinen 2000, 133.)

4.2 Ilmoittamismenettelyt

Tullille on tehtävä *tulli-ilmoitus* tavaroista, joita pyydetään luovutettavaksi vapaaseen liikkeeseen. Tulli-ilmoitus laaditaan yhtenäisasiakirjalle eli *SAD-lomakkeelle* atk:lla tai sähköisesti EDI-ilmoituksena. Tuontitavara on tulliselvitettävä merikuljetusten osalta 45 päivässä ja muiden kuljetusten osalta 20 päivässä yleisilmoituksen antamispäivästä. Kirjallisen ilmoituksen liitteenä tullille toimitetaan kaikki tullauksen suorittamiseksi tarvittavat asiakirjat. (Tuontiopas 2002, 84.)

Yritys voi hakeutua rekisteröidyksi asiakkaaksi ja hyödyntää tullauksessa *yksinkertaistettuja menettelyjä*, jotka ovat epätäydellisen ilmoituksen menettely, yksinkertaisen ilmoituksen menettely ja kotitullausmenettely. Menettelyt ovat yleensä kaksivaiheisia; tavara saadaan käyttöön heti ensimmäisen ilmoituksen jälkeen ja täydentävä ilmoitus tehdään määräajan kuluessa ja tullit ja verot laskutetaan jälkikäteen. *Epätäydellisen ilmoituksen* voi antaa tullin käteisasiakas SAD-lomakkeella, joka on täyden-

nettävä uudella, kaikki tiedot sisältävällä SAD-lomakkeella määräajassa. *Yksinkertaistettu ilmoitus* edellyttää ennakkolupaa, joka voidaan myöntää vain tulin rekisteröidylle asiakkaalle. Tavarat voidaan luovuttaa tuojalle joko epätäydellisen ilmoituksen tai hallinnollisen tai kaupallisen asiakirjan (esim. laskun) perusteella. Täydellinen ilmoitus on toimitettava tullille määräajassa tai jakson päättymisen jälkeen, esim. viikoittain. Yksinkertaistetussa menettelyssä tullin asiakas tai huolitsija voi käyttää sähköistä EDI-tullausta täydentävän ilmoituksen antamisessa. *Kotitullausmenettelyssä* tuoja voi ottaa tuontitavarat haltuunsa heti esittämättä niitä tullille. Menettely edellyttää tullin ennakkolupaa ja myönnetään rekisteröidylle asiakkaalle, jolla on säännöllistä tuontia. Se soveltuu tapauksiin, jossa tavaranopea luovutus on välttämätöntä. (Mts. 84–85.)

5 TULLIN KUMPPANUUSOHJELMA JA TULLIN SÄHKÖISEN ASIOINNIN MUUTOKSET

5.1 Tullin kumppanuusasiakkuus – uusi toimintamalli

Tullin kumppanuusasiakkuus on tarkoitettu yrityksille, jotka asioivat Tullissa säännöllisesti ja käyttävät tullipalveluja jatkuvasti ja monipuolisesti. Kumppanuudesta on hyötyä sekä yritykselle että Tullille. Vastavuoroisella yhteistyöllä varmistetaan, että tulliasiointi on mahdollisimman sujuvaa ja hoituu kerralla oikein. (Tullin vuosikertomus 2007, 6) Kumppanuusyhteistyön tavoitteena on parantaa asiakkaiden tulliasioinnin sujuvuutta, oikeellisuutta ja tulliosaamista eli rakentaa asiakkaan tulliasioinnin tarpeita palveleva kokonaisuus. Asiakkaan toimintaa kehitetään yhdessä tullin asiantuntijoiden kanssa panostaen laatuun ja siihen että tulliasiointi saadaan yritykselle toimivaksi. (Tullin kumppanuusohjelma 2008.)

Kumppanuusasiakkuus on tarkoitettu asiakkaille, jotka käyttävät eri tullipalveluja jatkuvasti ja joilla on tarve kokonasivaltaiseen tulliasioinnin kehittämiseen. Kesäkuussa 2005 Tulliin ilmoittautui mukaan lähes 40 yritystä, jotka olivat kiinnostuneita Tullin kumppanuusohjelmasta, mikä kertoo yritysten kiinnostuksesta tulliyhteistyön kehittämiseen. (Tullin kumppanuusohjelma 2008.)

5.2 Kumppanuusasiakkuuden edut ja edellytykset

Yritys saa avukseen Tullin asiantuntijat, joiden kanssa käydään läpi asiakkaan toimintaa, tunnistetaan riskitekijät ja määritellään kehittämiskohteet. Näin yritys saa varmuuden siitä, että tulliasiointi menee kerralla oikein ja aikaa ja vaivaa säästyy, kun asioihin ei tarvitse palat enään myöhemmin. Mahdolliset virheet käsitellään yhdessä yrityksen kanssa neuvoen ja opastaen. Yritys saa myös oman asiakasyhteyshenkilön ja lisäksi tullin järjestää yritykselle koulutusta ja asiakaskohtaista neuvontaa. (Tullin kumppanuusohjelma 2008.)

Edellytyksenä kumppanuusohjelman aloittamiselle on, että yritys haluaa itse sopia kehittämisestä ja tulliasioiden hoitamisesta yhdessä Tullin kanssa. Yrityksellä on mahdollisuus asioida sähköisesti ja kehittää tiedonsiirtoa sähköisesti Tullille. Yrityksellä on myös omaa halua panostaa ilmoittamisen oikeellisuuteen ja virheellisyyteen, ja yrityksen taloudellisen tilan tulee olla vähintään tyydyttävä. Näiden edellytysten tulee täytyä ennen kumppanuusohjelman toteuttamista. (Tullin kumppanuusohjelma 2008.)

5.3 Kumppanuusohjelman vaiheet

Ensin tehdään taustaselvitykset; käydään läpi aloittamisen kannalta olennaiset tekijät, mm. yrityksen tilannetta ja tullitoimintaa kokonaisuudessaan. Sitten käydään läpi yrityksen tulli- ja verotusprosessit sekä kartoitetaan mahdolliset riskitekijät ja kehittämiskohteet. Myös tullitoimintaan liittyvät riskialueet arvioidaan ja kriittisille riskialueilla määritellään omavalvonnan toimenpiteet. (Tullin kumppanuusohjelma 2008.)

Kun kaikki riskit ja kehittämiskohteet on arvioitu, määritetään tavoitteet ja toimintatavat. Yhdessä Tullin kanssa määritellään ratkaisut asiakkaan tulliasioinnin tarpeisiin niin, että laatu ja tullivarmuus totetutuvat. Sitten kun kaikki edellytykset täyttyvät ja tavoitteet ja toimintatavat on sovittu, voidaan allekirjoittaa yhteisymmärrysmuistio. Toiminnan toteuttaminen tapahtuu asiakasvastaavan kautta, joka seuraa yrityksen toimintaa ja on jatkuvassa yhteydenpidossa yrityksen kanssa. (Tullin kumppanuusohjelma 2008.)

5.4 Tulli-ilmoittamisen turvauudistus 1.7.2009 alkaen

Vuosi 2009 tuo muutoksia tulli-ilmoittamiseen: EU:n turvatietouudistus astuu voimaan samaan aikaan, kun tulli-ilmoittaminen sähköistyy. Muutokset koskevat kaikkia EU:n alueelle tulevia ja sieltä poistuvia tavaravirtoja kaikissa kuljetusmuodoissa. (Tulliviesti 2008.) EU:n turvatietouudistus edellyttää ulkomaankaupan toimijolta uusia

sähköisiä ilmoituksia jokaisesta lähtevästä ja saapuvasta tavararästä viimeistään 1.7.2009 alkaen. EU:hun saapuvasta tavarasta annettava saapumisen yleisilmoitus tulee pakolliseksi vasta 1.1.2011 alkaen. Turvauudistuksen tavoitteena on estää ja paljastaa luvattomat kuljetukset, joissa on ympäristölle ja kansalaisille vaarallisia aineita. Uusi toimintatapa tehostaa toimitusketjujen turvallisuutta. (Tulli-ilmoittamisen turvauudistus 2008.)

Sähköinen ilmoittaminen tuo vientiin uusia asiakkuuksia. Kaikkien yritysten, joilla on yli viisi vientitapahtumaa vuodessa, on ilmoitauduttava viennin rekisteröidyksi asiakkaaksi. Viennin rekisteröity asiakas voi halutessaan hakeutua EDI-lähetäjäksi, jolla on oikeus lähettää vienti-ilmoitus omasta tietojärjestelmästä. Sähköisen ilmoittamisen voi antaa myös huolitsijan hoidettavaksi. (Tulliviesti 2008.)

EU:hun saapuvasta tai täältä lähtevästä tavarasta on annettava turvatiedot Tullille sähköisellä ilmoituksella, ennen kuin tavara saapuu tai lähtee yhteisön alueelta. Ilmoitus on annettava ensimmäiseen saapumistoimipaikkaan EU:n alueelle saavuttaessa. Poistuttaessa se annetaan yleensä viennin aloittamispaikan tullille tai viimeistään EU:n ulkorajan tullitoimipaikkaan. Näistä etukäteen annettavista ilmoituksista on vastuussa kuljetusliike. Turvatietojen ilmoittamisvelvollisuus koskee sekä tuontitullattavia että kauttakuljetettavia tavaroita. Ilmoituksia voidaan antaa Tullille joko netti-ilmoituksena tai sanomamuotoisina suoraan yrityksen omista tietojärjestelmistä. (Tulli-ilmoittamisen turvauudistus 2008.)

Uudistukset vaikuttavat ulkomaankauppaa käyvien yritysten, kuljetusliikkeiden ja alan palveluyritysten toimintatapoihin ja edellyttävät muutoksia tulli-ilmoituksia antavien yritysten tietojärjestelmiin sekä tiedonhallintaprosesseihin. Kaikkien ulkomaankaupan ketjun toimijoiden on syytä perehtyä tuleviin uudistuksiin ja selvittää niiden vaikutukset omiin toimintaprosesseihinsa. Uudistukset edellyttävät toimijoilta myös nykyistä enemmän keskinäistä tiedonvälitystä. (Tulli-ilmoittamisen turvauudistus 2008.)

5.5 Landis+Gyr kumppanuusasiakkaana

Tutustuminen Tullin kumppanuusohjelmaan ja Tullin sähköiseen asioinnin muutokseen on antanut sisältöä sille, kuinka tärkeää on yhteistyö tullin ja huolitsijan kanssa. Tulli-ilmoittamisen sähköistyminen edellyttää Landis+Gyriltä ilmoittautumista viennin rekisteröidyksi asiakkaaksi. Viennin rekisteröity asiakas tai tämän huolitsija antaa tiedot sähköisesti. Sähköinen ilmoittaminen nopeuttaa ja helpottaa tavaralla tullausta, mutta vaatii alkuvaiheessa Landis+Gyriltä, huolitsijalta sekä tullilta nykyistä enemmän tiedonkulkua ja yhteistyötä. Lisääntyvän yhteistyön myötä myös tulliasiointi tulee tutummaksi ja osaksi jokapäiväistä työtä.

Tullin kumppanuusohjelmasta on myös apua ja hyötyä yritykselle, koska ulkomaankaupan säännökset muuttuvat lyhyelläkin ajalla. Vastavuoroisella yhteistyöllä tulliasiointi saataisiin sujuvaksi ja oikeanlaiseksi ja uusimmat muutokset heti tietoon. Virheelliset toiminnot korjattaisiin ja näin säästyisi aikaa ja vaivaa. Landis+Gyrille voitaisiin kehittää oma laitehuollon palautuksia palveleva kokonaisuus ja näin huoltoon tulevien laitteiden tullauskäsittely saataisiin sujuvaksi. Landis+Gyr saisi myös oman asiakasyhteyshenkilön, joka kouluttaisi ja nouvoisi työntekijöitä tarvittaessa.

6 VAIHTOEHTOLASKELMAT

6.1 Tullausvaihtoehtojen edullisuuden vertailu

Tullimenettelyssä on kaksi vaihtoehtoa, joita voidaan vertailla tuontitullauksessa: luovutus vapaaseen liikkeeseen ja sisäinen jalostus. Nykyään Landis+Gyrillä on käytössä luovutus vapaaseen liikkeeseen, jonka huolintakustannukset koostuvat tulliselvityksestä ja huolintapalkkioista sekä tullivakuuspalkkiosta ja arvonlisäverosta. Esim. Norjasta palautuvan 10 kg painavan mittarilähetyksen tulliselvitys ja huolintapalkkio sekä tullivakuuspalkkio ovat yhteensä 35,00 euroa ja alv on 137,81 euroa. Jos vuodessa huoltoon Norjasta palautuu muutama tuhat mittaria, tulliselvitys ym. kulut ovat useita tuhansia euroja vuodessa. Arvonlisävero kuitenkin voidaan aina vähentää kuukausi-ilmoituksessa jälkikäteen. Vapaaseen liikkeeseen luovutuksesta koituu jonkin verran ylimääräisiä kustannuksia liittyen tullin kuluihin, ja tietty rahaosuus on myös kiinni arvonlisäveron palautuksissa. Kustannuksia syntyy myös työstä, jota tarvitaan selvittäessä lisähuolintapyyntöjä koskien tullaustapaa, laskua sekä tullinimikettä ja huolintalaskujen tarkastuksesta ja tiliöinnistä.

Sisäinen jalostusmenettely mahdollistaa erilaisten jalostustoimintojen kohdistamisen kolmansista maista tuotaviin tavaroihin silloin, kun jalostetut tuotteet on tarkoitus jälleenviedä. Siirryttäessä käyttämään sisäistä jalostusmenettelyä EU:n ulkopuolisissa palautuksissa ei tuonin yhteydessä suoritettavia tulleja eikä myöskään arvonlisäveroa kanneta. Näin säästytään ylimääräisiltä kustannuksilta ja myös ylimääräiseltä arvonlisäveron palautusta ja huolintalaskujen käsittelyä koskevalta työltä.

Sisäiseen jalostukseen on haettava erikseen lupaa omalta tullipiiriltä. Luvassa määritellään, mitä toimintoja sisäinen jalostus koskee. Laitehuollon palautuksissa toiminnot koskisivat korjausta, huoltoa ja tarkastusta sekä tarvittaessa korvaavaa laitetta tilalle. Laitteet, joita ei enää palauteta takaisin, joudutaan tuontitullaamaan normaalisti. Tällaisia ovat laitteet, joita ei kannata enää korjata vaan Landis+Gyr romuttaa laitteet. Luvassa määritellään myös jälleenvientiaika eli se, missä ajassa päätöstilitys on tehtävä.

vä, esimerkiksi 3 kk. Päätöstilityksen voi tehdä joka takaisinviennin jälkeen tai aina tietyn ajanjakson jälkeen. Päätöstilitys on toiminto joka tuo vähän lisätyötä, mutta sen voi myös antaa huolitsijan tehtäväksi.

Viime vuonna Landis+Gyrin laitehuoltoon palautui Norjasta n. 1500 laitetta korjattavaksi tai tarkistettavaksi. Keskimääräinen palautusaika laitteille vuonna 2008 oli n. 46 päivää, mikä on noin puolitoista kuukautta. Takuun piiriin kuuluvia laitteita korjattiin n. 1000 kpl ja takuuajan ulkopuolisia laitteita korjattiin n. 500 kpl. Palautuksiin kohdistuvia huolintapalkkioita ja tullipalkkioita ym. tullin kuluja maksettiin viime vuonna n. 2 300 euroa ja arvonlisäveroja n. 19 000 euroa. Vuosittaisten palautusten ollessa 1 500 laitetta kustannukset jakautuivat eri vaihtoehdoille seuraavan taulukon mukaisesti:

TAULUKKO 3. Kustannukset kustannustekijöittäin

Kustannustekijä / vuosi 2008	Luovutus vapaaseen liikkeeseen	Sisäinen jalostus
Huolintapalkkiot, tullivakuuspalkkiot ym.	2300	-
Arvonlisävero	19000	-
Työkustannukset; huolintalaskujen käsittely	1260	-
Työkustannukset; ALV:n palautusten käsittely	630	-
Työ kustannukset; päätöstilitys	-	630
Yhteensä	23190	630
ALV:n palautukset vähennetään kuukausi-ilmoituksessa	19000	
Yhteensä / vuosi	4190	630

Tullaukseen liittyvät työkustannukset perustuvat keskimäärin 10 min. suoritukseen päivittäin ja henkilöstökustannuksia 15 euroa / tunti. Huolintalaskuja käsittelee kaksi työntekijää päivässä ja arvonlisäveron palautusta käsittelee yksi työntekijä. Päätöstilitykseen on arvioitu menevän yhdeltä työntekijältä 10 min. päivässä.

Laskelman mukaan näyttäisi siltä, että edullisin vaihtoehto olisi sisäinen jalostus. Ero vapaaseen liikkeeseen luovutuksella ja sisäisellä jalostuksella on 3 560 euroa vuodessa. Luovutus vapaaseen liikkeeseen ei tämän laskelman mukaan näytä kannattavalta vaihtoehdolta verrattuna sisäiseen jalostukseen. Sisäisessä jalostuksessa myös työ määrä vähenee puolella.

6.2 Muut ongelmatekijät

Kustannustekijöiden lisäksi on tekijöitä, jotka aiheuttavat ongelmia ja jännitteitä päätöksentekoon ja joita ei voida mitata numeerisesti, vaikka monesti laskelmilla on suuri vaikutus lopulliseen päätöksentekoon. Tällaisia tekijöitä ovat työstä itsestään johtuvat tekijät, kuten esim. uudenlaiseen toimintatapaan ja tekemiseen liittyvät ongelmat, uuden tehtävän opettelu ja sisäistäminen. Sisäinen jalostus tuo mukanaan uudet toimintatavat koskien esim. päätöstilitystä, joka on suoritettava määräajassa, jotta laitteet saadaan ilman tulleja ja arvonlisäveroja maahan. Päätöstilityksestä johtuen joudutaan valvomaan palautuseriä tarkemmin ja pitämään huolta, että laitteet palautuvat määräajassa.

Laitehuoltoon liittyvät ongelmat aiheuttavat epävarmuutta päätöksenteossa. Vaihteleva palautusajan pituus, palautukset ilman saatetta ja laatuongelmat aiheuttavat epävarmuutta mietittäessä tullausvaihtoehtoja. Esimerkiksi vuonna 2008 Norjasta huoltoon palautuvista mittareista, joita oli n. 1 500 laitetta, 81 kpl:ssa ei ollut mitään vikaa ja 78 kpl palautettiin ilman saatetta. Noin tuhannessa mittarissa oli laatuviika. Sisäisessä jalostuksessa sovitaan tietty aika, mihin mennessä päätöstilitys on tehtävä, tai muussa tapauksessa joudutaan maksamaan tullit ja arvonlisäverot. Jos palautusajat

venyvät esim. laatuongelmien vuoksi pitkiksi, on sisäisen jalostuksen menettelyä vaikea toteuttaa ja hallita.

Epävarmutta tuo hieman Tullin tulli-ilmoittamista koskevat tulevaisuuden muutokset. Sen myötä yhteistyö huolitsijan kanssa tulee varmasti lisääntymään tulevaisuudessa, mikä tuo varmasti sitävastoin apua tullaustoimintaan. Lisääntyvä yhteistyö huolitsijan ja tullin kanssa varmasti lisää kiinnostusta sisäisen jalostuksen menettelyä kohtaan, mikäli saadaan palautuvien laitteiden palautusaika pysymään melko vakiona tulevaisuudessa.

7 JOHTOPÄÄTÖKSET

Tutkimuksessa tehdyn vaihtoehtolaskelman perusteella näyttäisi siltä, että sisäinen jalostus olisi edullisin vaihtoehto. Vapaaseen liikkeeseen verrattuna kustannussäästö vuositasolla olisi noin 3 560 euroa ja ennen arvonlisäveron palautuksia noin 22 560 euroa. Laskelman mukaan vapaseen liikkeeseen tullauksen käyttäminen toisi lisäkustannuksia, jotka muodostuvat huolintapalkkioista, tullin kuluista ja työkustannuksista. Sisäisessä jalostuksessa kustannuksia aiheuttaisi vain päätöstilitys, joka aiheuttaa yhdelle työntekijälle lisätyötä.

Sisäisen jalostuksen vaihtoehtoa mietittäessä yhtenä päätöksentekoon vaikuttavana tekijänä voidaan pitää epävarmuutta laitehuollon palautusajoissa, joka johtuu suurelta osin laatuongelmien aiheuttamista suurista palautusmääristä. Tästä syystä laitehuoltoon ja sen kehittämiseen on panostettu ja tullaan panostamaan myös tulevaisuudessa. Jatkotutkimuksena esittäisinkin keskittymistä laatuongelmien ehkäisemiseen ja laitehuollon kehittämiseen. Laatuongelmiin pitäisi puuttua ajoissa ja lisäksi tulisi välttää keskeneräisten tuotteiden vapauttamista tuotantoon. Laitehuollon toimintatavat pitäisi saada enemmän asiakkaiden tietoisuuteen ja painottaa niiden tärkeyttä. Landis+Gyrin web-sivuilta pitäisi helposti löytyä tietoa laitehuollosta ja palautukseen tarvittavista asiakirjoista. Huoltosaate ja EU:n ulkopuolisissa palautuksissa myös proformalasku ovat tärkeitä asiakirjoja, jotka tulisi täyttää huolellisesti ennen laitteiden huoltoon palauttamista. Ne helpottaisivat ja nopeuttaisivat paljon laitteiden käsittelyä laitehuollossa ja tullauksessa.

Yhteistyötä Tullin ja huolitsijan kanssa tulisi lisätä huomattavasti ja miettiä myös vaihtoehtona kumppanuusasiakkaaksi hakemista. Mitä joustavampaa, sujuvampaa ja oikeamminhoidettua tulliasiointi on, sitä enemmän säästyy aikaa, vaivaa ja rahaa, kun samoihin asioihin ei tarvitse palata enää uudelleen. Puutteelliset asiakirjat ja epävarmuus tullausmenettelystä ovat aiheuttaneet paljon ongelmia ja lisätyötä. Lisääntyvällä yhteistyöllä nämäkin ongelmat ovat helposti ratkaistavissa.

Mielestäni tutkimuksen tulokset ovat luotettavia ja varsin varteenotettavia mietittäessä huoltoon tulevien laitteiden tullauskäsittelyn vaihtoehtoja. Sisäinen jalostus toisi jonkin verran kustannussäästöjä ja selkeyttäisi toimintaa. Sisäinen jalostus on toiminto, joka pitäisi aluksi ottaa kokeiluun huoltoon palautuvien laitteiden tullauksessa. Sisäisen jalostuksen menettelyä voitaisiin kokeilla muutamaan palautuserään. Lopullinen ratkaisu tehtäisiin sitten, kun saadaan johtopäätökset menettelyn sujuvuudesta. Päätöstitilyks on toiminto, joka tuo lisätyötä ja edellyttää asian sisäistämistä, mutta se voitaisiin antaa huolitsijankin tehtäväksi. Tärkeintä on se, että tullaustoiminta saadaan sujuvaksi ja ylimääräinen, turha työ pois.

Tämän tutkimuksen tuloksien pohjalta yritykselle jää nyt pohdittavaksi, mitä tullausmenettelyä jatkossa käytetään ja kuinka tiiviiksi yhteistyö tullin ja huolitsijan kanssa muodostuu. Tietysi tulevaisuuden näkymät ja laitehuollon toiminta vaikuttavat päätöksentekoon ja siihen, kuinka tärkeäksi tämä ongelma tulevaisuudessa nähdään.

LÄHTEET

DHLGlobal Fowarding. 2007. Huolintatarjous/- sopimus 28.12.2007

DHL Express. 2008. DHL Express asiakastiedote 11.9.2008

Enermet Oy:n historia. Viitattu 16.12.2008.

[Http://www.landisgyr.fi/fi/pub/tietoja_landis_gyristae/enermetin_historia.htm](http://www.landisgyr.fi/fi/pub/tietoja_landis_gyristae/enermetin_historia.htm).

Tuontioapas 2002. 7. uus.p. Fintra. Helsinki: Multiprint.

Kananen, J. 2008. Kvalitatiivisen tutkimuksen teoria ja käytänteet. Jyväskylän ammattikorkeakoulun julkaisuja -sarja. jyvaskylä: Jyväskylän yliopistopaino.

Korivuori, H & Selin, E. 1995. Ulkomaankaupan EU-tietoa. Jyväskylä: Gummerus.

Koskinen, H. 2000. Huolinta-alan Käsikirja. Vantaa: Tummavuoren Kirjapaino.

Landis+Gyr Oy. 2008. Laitehuolto strategia.

Landis+Gyr Oy.2008. Toimintaohje, 14.3.2008

Landis+Gyrin historia. Viitattu 15.12.2008.

[Http://www.landisgyr.fi/fi/pub/tietoja_landis_gyristae/landisgyrin_historia.htm](http://www.landisgyr.fi/fi/pub/tietoja_landis_gyristae/landisgyrin_historia.htm).

Pasanen, A. 2005. Kansainvälisen kaupan käsikirja. Helsinki: Multikustannus.

Pehkonen, E. 2000. Vienti ja tuontitoiminta. 1p. Porvoo: WS Bookwell.

Sutinen, M. 1996. Pk-yrityksen Vientimarkinointi ja Ulkomaankauppa. Pohjois. Savon ammattikorkeakoulu

Tamminen, R. 1993. Tiedettä Tekemään! Jyväskylä: Atena.

Tietoa Landis+Gyristä. Viitattu 15.12.2008.

[Http://www.landisgyr.fi/fi/pub/tietoja_landis_gyristae/tietoja_landisgyristae.htm](http://www.landisgyr.fi/fi/pub/tietoja_landis_gyristae/tietoja_landisgyristae.htm).

Tulliviesti 4. 2008. Julk. tullihallitus. Helsinki: Edita.

Tulliviesti 2. 2008. Julk. tullihallitus. Helsinki: Edita.

Tullihallitus. 2004. Tullitietoa, Tulliverotuksen pääkohdat.

Tulliselvitysmuodot. 2009. Tullin teemasivut. Viitattu 20.1.2009.

[Http://www.tulli.fi/Yritykset/Tuonti_kolmansistamaista_tulliselvitysmuodot](http://www.tulli.fi/Yritykset/Tuonti_kolmansistamaista_tulliselvitysmuodot).

Tuontiverot. 2009. Tullin teemasivut. Viitattu 27.1.2009. [Http://www.tulli.fi/ Yritykset/Tuonti_kolmansistamaista_tuontiverot](http://www.tulli.fi/Yritykset/Tuonti_kolmansistamaista_tuontiverot).

Tullin kumppanuusohjelma. Tullin teemasivut. Viitattu 7.2.2009. [Http://www.tulli.fi/ Yritykset, tullin kumppanuusohjelma](http://www.tulli.fi/Yritykset_tullin_kumppanuusohjelma).

Tulli-ilmoittamisen turvauudistus. Tullin teemasivut. Viitattu 8.2.2009.

[Http://www.tulli.fi/ Ajankohtaista, muut tiedotteet](http://www.tulli.fi/Ajankohtaista_muut_tiedotteet).

KUVIOT

KUVIO 1. Laitehuolto, toimintaohje / vuokaavio

TAULUKOT

TAULUKKO1. Laskentaesimerkit

TAULUKKO 2. Sisäisen jalostuksen menettelyt

TAULUKKO 3. Kustannukset kustannustekijöittäin